

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 maart 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Veerle Declercq en de heren Koen Helsen,
Jan Van Duppen en Jan Roegiers en mevrouw Trees Merckx-Van Goey –
betreffende de begeleiding van (ex-)gedetineerden en hun omgeving**

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

- 1° de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap inzake de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie (bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen) ;
- 2° het voorstel van basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden (DOC 51 K 0231), dat in behandeling is in de commissie voor Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waarin aan gedetineerden rechten worden verleend waarvan de invulling tot de bevoegdheids- en de verantwoordelijkheidssfeer van de Vlaamse overheid behoort ;
- 3° het Vlaamse strategische plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, dat werd goedgekeurd door de Vlaamse regering op 8 december 2000 en dat het centrale beleidsinstrument vormt voor de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheden ;

– overwegende dat :

- 1° het Vlaamse strategische plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden het maatschappelijke belang onderstreept van een zinvolle, op de toekomst gerichte invulling van de detentietijd waarbij de gedetineerde wordt erkend als drager van het recht op maatschappelijke hulp- en dienstverlening ;
- 2° het Vlaamse strategische plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden feitelijk anticipeert op het federale voorstel van basiswet en nu al experimenteel uitgevoerd wordt in de gevangenissen van Antwerpen, Hoogstraten, Merksplas, Turnhout, Wortel en Brugge ;
- 3° het integrale hulp- en dienstverleningstraject dat daar aangeboden wordt, volgens het eerste voortgangsbewakings- en evaluatierapport met betrekking tot de implementatie van het strategische plan, inspeelt op de fundamentele vragen en behoeften van de gedetineerden en gerealiseerd wordt met de medewerking van een brede waaier van reguliere Vlaamse voorzieningen uit de sectoren welzijn en gezondheid, opleiding en werkgelegenheid, onderwijs en vorming, cultuur en sport ;

4° de behoefte aan een degelijk uitgebouwde hulp- en dienstverlening in het bijzonder blijkt uit de vaststelling dat een groot deel van de (ex-) gedetineerden uit kansarme milieus komt, laaggeschoold is en de broze banden met familie en andere maatschappelijke schakels dreigt te verliezen, waardoor een reëel risico bestaat op sociale uitsluiting bij vrijlating ;

5° de behoefte aan hulp- en dienstverlening op schrijnende wijze tot uiting komt in de situatie van geïnterneerden aan wie zelfs de elementaire medisch-psychiatrische zorg niet verleend wordt, zoals recent nog bleek uit de verslaggeving van het *Observatoire International des Prisons* en van het Europees Comité ter Preventie van Foltering ;

6° de ontwikkeling van de Vlaamse hulp- en dienstverlening – volgens het eerste voortgangsbewakings- en evaluatierapport met betrekking tot de implementatie van het strategische plan – moet kunnen steunen op een doorgedreven samenwerking en een voortdurende communicatie met alle personeelsleden van de gevangenissen ;

– vraagt de Vlaamse regering :

- 1° een concreet stappenplan op te stellen om het strategische plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden tegen uiterlijk 2009 uit te breiden naar alle gevangenissen in Vlaanderen en Brussel, zodat alle gedetineerden rechtsgelijke kansen op maatschappelijke ondersteuning krijgen en daarbij onverwijld alle voorbereidingen te treffen om de nieuwe gevangenis in Hasselt prioritair aan te wijzen als nieuwe modelregio ;
- 2° de centra voor algemeen welzijnswerk met de extra opdracht ‘hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en hun naastbestaanden met het oog op hun sociale reïntegratie’ te versterken, zodat ze aan alle gedetineerden psychosociale hulpverlening en trajectbegeleiding kunnen bieden ;
- 3° in de sector van de ambulante geestelijke gezondheidszorg een gespecialiseerd hulpaanbod uit te bouwen voor gedetineerden met psychische problemen en verslavingsproblemen ;

- 4° vanuit de Vlaamse bevoegdheden concreet mee te werken aan de initiatieven van de minister van Justitie om forensisch-psychiatrische voorzieningen op te richten en een geïntegreerd zorgprogramma te ontwikkelen voor geïnterneerden ;
- 5° de inspanningen van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap om gedetineerden met een mentale handicap de gepaste zorg en opvang te bieden, te versterken en uit te breiden ;
- 6° het onderwijs voor gedetineerden in het kader van de centra voor basiseducatie, de centra voor volwassenenvorming en het begeleid individueel studeren verder te omkaderen, te diversifiëren, te ondersteunen en aan te sluiten op het reguliere volwassenenonderwijs ;
- 7° de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding en zijn partners op te dragen en in staat te stellen de begeleiding van gedetineerden naar de arbeidsmarkt te veralgemenen en te intensifiëren ;
- 8° de inspanningen voor de sociaal-culturele ontplooiing van gedetineerden door middel van vormings-, ontspannings- en sportactiviteiten uit te breiden ;
- 9° overeenkomstig het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in het hulp- en dienstverleningsaanbod aan gedetineerden uitdrukkelijk plaats te maken voor een concreet aanbod ten voordele van kinderen van gedetineerden, om gevangenen de mogelijkheid te bieden hun vader- of moederrol op te nemen ;
- 10° in elke gevangenis reële beleidsverantwoordelijkheid op te nemen door de beleidsmedewerkers van de Vlaamse Gemeenschap te erkennen en te doen erkennen wat hun coördinerende en sturende rol betreft voor de verschillende Vlaamse hulp- en dienstverleningsbijdragen, en hen te voorzien van voldoende werkingsmiddelen ;
- 11° in de Vlaamse beleidsontwikkelingen bijzondere aandacht te besteden aan voorzieningen of ontwikkelingen die voor gedetineerden relevant zijn maar die niet expliciet vernoemd worden in het strategische plan, zoals het huisvestingsbeleid en het beleid inzake armoedebestrijding en schuldoverlast ;
- 12° het nodige te doen opdat alle hulp- en dienstverleningsvoorzieningen kerngegevens verzamelen die het mogelijk maken regelmatig de voortgang van de implementatie van het strategische plan te beoordelen, wat de kwaliteit en de effectiviteit betreft ;
- 13° initiatieven te nemen om op alle niveaus (Vlaamse en federale overheid, gevangeniswezen, hulp- en dienstverleningsvoorzieningen, bevolking, enzovoort) het positieve draagvlak voor de verdere uitvoering van het strategische plan hulp- en dienstverlening te vergroten ;
- 14° initiatieven te nemen om een efficiënte en effectieve samenwerking en afstemming te realiseren tussen de Vlaamse en de federale beleidsdomeinen en aan de federale overheid voor te stellen een interministeriële conferentie ‘forensisch beleid en justitieel beleid’ op te richten en een nieuw en ruimer samenwerkingsakkoord over de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden voor te bereiden en af te sluiten ;
- 15° er bij de federale regering, in het bijzonder bij de federale minister van Justitie, op aan te dringen dat gedetineerden zoveel mogelijk in staat worden gesteld hun detentie door te brengen in de omgeving van hun sociale reïntegratiemilieu ;
- 16° bij de federale regering, in het bijzonder bij de minister van Justitie, aan te dringen op de goedkeuring van de basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden en de gemeenschappen en de gewesten te betrekken bij de implementatie ervan ;
- 17° bij de federale regering, in het bijzonder bij de minister van Justitie, aan te dringen op de goedkeuring en de spoedige implementatie van het ontwerp Holsters, houdende de regeling van de externe rechtspositie van de gedetineerde, waarbij in de multidisciplinaire samenstelling van de strafuitvoeringsrechtbanken de vertegenwoordiging van de actoren inzake sociale reïntegratie gegarandeerd wordt ;

18° regelmatig te rapporteren over de voortgang van de voorgaande punten aan het Vlaams Parlement.

Veerle DECLERCQ

Koen HELSEN

Jan VAN DUPPEN

Jan ROEGIERS

Trees MERCKX-VAN GOEY
